

Blogindlæg publiceret af DARMA: <https://darma.dk/far-vi-en-national-publikationsindikator-efter-bfi/>

Dato: 5. feb. 2024

Forfatter: Marianne Gauffriau <https://orcid.org/0000-0001-7639-7719>

This work is licensed under CC BY 4.0

Får vi en national publikationsindikator i Danmark efter den Bibliometriske Forskningsindikator?

Det spørgsmål får jeg jævnligt. Desværre har jeg ikke et kort svar, men i dette blogindlæg er et lidt længere svar.

Indtil 2021 var den Bibliometriske Forskningsindikator (BFI) vigtig i forskningsevaluering i Danmark. Alle Universiteter registrerede forskningspublikationer bl.a. for at få lidt ekstra basismidler hvert år. BFI var udviklet til lige netop det formål og kunne have været et anliggende for universiteternes administrationer. Men BFI blev brugt til meget andet og diskuteret i endnu flere sammenhænge – fx evaluering af forskning, forskere og forskningsinstitutioner.

I december 2021 blev der truffet [politisk beslutning](#) om at udfase BFI – uden at introducere en ny publiceringsindikator. Nogle af basismidlerne bliver stadig fordelt efter et performancebaseret element, der tæller uddannelsesaktivitet, eksterne midler og færdiguddannede ph.d.er. Frem til 2025 er BFI fastfrosset på 2021-niveau også en del af dette element.

Men hvad sker der med BFI efter 2025? Netop det spørgsmål fik jeg anledning til at fordybe mig i som forberedelse til [paneldebatten](#) på 'Nordic Workshop on Bibliometrics and Research Policy' om BFI i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island. Workshopen blev afholdt i Göteborg i oktober 2023. Jeg hæfter mig ved tre begivenheder i Danmark.

BFI udfases i Danmark

I 2022 – 2025 genbruger vi BFI-point fra 2021 i fordelingen af basismidler til universiteterne. Det er tankevækkende, at BFI kan fjernes med meget kort varsel og uden en erstatning. Teoretisk set kunne universitetsforskerne stoppe med at skrive forskningspublikationer, og det ville ikke ændre noget på det nationale niveau. Det scenarie ville være utænkeligt før 2022. Alligevel fungerer det nu på tredje år uden større problemer. I praksis er universitetsforskerne selvfølgelig ikke stoppet med at publicere. Det ville give problemer i fondsansøgninger, forfremmelser, osv.

Aalborg Universitet har lanceret en [lokal forskningsindikator](#) til at fordele basismidlerne mellem institutterne. En vigtig del af BFI var autoritetslister med tidsskrifter og forlag. I Danmark bliver disse ikke opdateret, så Aalborg Universitet bruger lister fra Norge og Finland samt internationale lister.

Norge forbereder også en udfasning af publikationsindikatoren i deres model for fordeling af basismidler til universiteter og professionshøjskoler. Men modsat Danmark er der [diskussioner](#) om at beholde en national publikationsindikator i en eller anden form samt autoritetslister med tidsskrifter og forlag.

Danmarks Forskningsportal

Arbejdet med Danmarks Forskningsportal har været i gang siden 2021. [Portalen](#) samler og udstiller data om dansk forskning – i første omgang forskningspublikationer. Portalen lanceres officielt i marts 2024.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen er systemejer, ligesom de var på infrastrukturen bag BFI. På trods af dette sammenfald er der ikke planer om at videreføre BFI—evt. i en ny version—i Danmarks Forskningsportal. På nationalt niveau er der kun truffet beslutning om at følge udviklingen i universiteternes produktion af forskningspublikationer via Danmarks Forskningsportal og andre databaser. Eksempler på sådanne analyser findes på Uddannelses- og Forskningsstyrelsens [hjemmeside](#).

Agreement on Reforming Research Assessment

Ansvarlig forskningsevaluering ([Responsible Research Assessment](#)) har været diskuteret internationalt i mere end et årti og har i 2022 med [Agreement on Reforming Research Assessment](#) fået momentum. I Danmark har seks universiteter og fem fonde underskrevet aftalen. Dermed forpligter de sig til at udvikle forskningsevalueringer, der tager hensyn til diversitet i forskning og forskerprofiler. Jf. aftalen gøres det ved primært at bruge kvalitative metoder, fx fagfællebedømmelse. Aftalen advarer også mod uhensigtsmæssig brug af publikationsindikatorer og ranglister over universiteter.

Der er god grund til at advare mod ukritisk brug af indikatorer og ranglister, da de har det med at snuppe fokus og ofte bliver brugt til langt mere, end de er designet til. BFI er et godt [eksempel](#) på det. Yderligere er der ofte store problemer med validiteten af indikatorer og ranglister. De måler noget andet, end slutbrugerne tror. Dermed kan beslutninger blive truffet på et forkert grundlag. Fx når der sættes lighedstegn mellem forskningspublikationer og forskning eller mellem citationer og forskningskvalitet. Danske universiteter og fondes tilslutning til Agreement on Reforming Research Assessment er ny, og det er stadig et åbent spørgsmål, hvad aftalen kommer til at betyde i Danmark.

Får vi en national publikationsindikator i Danmark efter den Bibliometriske Forskningsindikator?

Med BFI havde vi på godt og ondt en national ramme for forskningsevaluering. Lige nu er det initiativer hos forskningsinstitutioner og fonde, der driver udviklingen. Det kan gå i mange retninger. Der er masser at vælge imellem, når vi kigger ud over landets grænser. Måske en ny [national publikationsindikator](#), måske flere [kvalitative metoder i forskningsevaluering](#), måske [lotteri](#) som nogle fonde afprøver, eller måske mere [kunstig intelligens](#) som allerede er integreret i kommercielle produkter. Under alle omstændigheder er det vigtigt ikke bare at importere en forskningsevalueringssmodel, men at have en debat i Danmark om hvilken forskningsevaluering, der passer til vores forskningssektor og til det danske samfund.